Проєкт «Мікроелімінація ВГС серед ВІЛ/ВГС та ТБ/ВГС коінфікованих пацієнтів ключових груп (комплексний пакет послуг)», 2021

В 2021 році в рамках поточної програми Глобального фонду для боротьби зі СНІД, туберкульозом та малярією МБФ «Альянс громадського здоров`я» (далі Альянс) розпочав виконання проєкту «Мікроелімінація ВГС серед ВІЛ/ВГС та ТБ/ВГС коінфікованих пацієнтів ключових груп - ЛВНІ та їх партнери, ЧСЧ, РСБ (комплексний пакет послуг)». Проєкт забезпечує сталість програми Альянсу з доступу до лікування ВГС для пацієнтів КГ на рівні громад, яка стартувала ще в 2015 році, та станом на кінець 2021 року загалом охопила **8382** пацієнта ключових груп.

В 2021 році програма Альянсу з лікування ВГС серед людей ключових груп, які живуть з ВІЛ та ТБ, вперше почала виконуватись в партнерстві з урядом України - лікарські засоби для лікування ВГС закуповувались коштом державного бюджету та розподілялись ЦГЗ МОЗ України в регіони до ДОЗ, реагенти для лабораторної діагностики ВГС закуповував Альянс та поставляв їх безпосередньо до ЗОЗ.

Серед завдань проєкту Альянсу з мікроелімінації - покращення доступу КГ до діагностики та лікування вірусного гепатиту С на рівні громад; соціальний супровід пацієнтів ключових груп з ко-інфекцією ВІЛ/ВГС, ТБ/ВГС для забезпечення максимально ефективного безперервного лікування; освітня робота з формування обізнаності про шляхи передачі ВГС та профілактики повторного інфікування ВГС, ведення випадку у форматі мультидисциплінарної команди; контроль ефективності лікування та аналіз даних когорти.

Географія проєкту охоплює 16 регіонів України (Вінницька, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Запорізька, Кіровоградська, Київська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Рівненська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернігівська області та м. Київ). Діяльність щодо організації переадресацій, діагностики та ведення випадку (соціальний супровід пацієнтів) в регіонах здійснювали 15 НУО та 3 кейс менеджери, які залучалися Альянсом методом прямого контрактування. Лікування вірусного гепатиту С впроваджувалось на базі 27 ЗОЗ. Одним з найважливіших компонентів соціального супроводу була освітня робота щодо обізнаності про ВГС та шляхи його передачі, засади безпечної поведінки. Кожний пацієнт в ході лікування отримав три сесії (уроки) з профілактики повторного інфікування ВГС. Децентралізація послуг з лікування ВГС відбувалась шляхом залучення ЗОЗ первинної ланки, сайтів ЗПТ, туберкульозних центрів тощо.

У 2021 році з метою діагностики ВГС Альянсом закуплено та поставлено до лабораторій ЗОЗ реагенти для діагностики ВГС методом ПЛР:

1. тести GXHCV-VL-CE-10 Cepheid у кількості 3550 одиниць;
2. реагенти/тести для лабораторного обладнання Abbot у кількості 1000 одиниць;
3. для ЗОЗ, що не мали власних лабораторних спроможностей, закуплено 1176 Послуг «ПЛР. РНК ВГС. якісне визначення» у приватній лабораторії.

В 2021 році відбувалась поступова інтеграція комплексного пакету послуг лікування ВГС в програми Альянсу з профілактики ВІЛ та зменшення шкоди.

Для охоплення представників ключових груп мінімальним пакетом послуг з профілактики ВІЛ в частині скринінгу на ВГС та ВГВ, Альянсом в 2021 році закуплено 142 370 тестів на ВГС та 9680 на ВГВ. Протестовано на ВГС 61 499 осіб КГ, з них у 32,4% було виявлено позитивний результат. Зазначені особи з коінфекцією ВІЛ/ВГС переадресовувались на подальшу діагностику та лікування ВГС до проєкту «Мікроелімінація ВГС серед ВІЛ/ВГС та ТБ/ВГС коінфікованих пацієнтів ключових груп…». Серед 12 427 осіб КГ, протестованих на вірус гепатиту В, позитивний результат виявлено у 2,6%.

В 2021 році в рамках проєкту «Мікроелімінація ВГС» комплексний пакет послуг з лікування ВГС отримав **2421** пацієнт. Серед 2394 ВІЛ/ВГС коінфікованих пацієнтів - 99% це ЛВНІ та партнери, з них 20% пацієнтів на ЗПТ. З жовтня 2021 року стартувала діагностика та лікування ВГС-інфекції серед 27 хворих на туберкульоз. Успішно завершили повний курс лікування ще в 2021 році 90%, закінчували лікування в 2022 році 10%. Лікування пацієнтів та соціальний супровід здійснювали мульти дисциплінарні команди в ЗОЗ (див. в таблиці нижче).

ЗОЗ, що здійснювали лікування	***Пацієнтів на лікуванні***	***НУО, що забезпечували переадресацію та ведення випадку***
КНП "Вінницький клінічний центр СНІДу Вінницької обласної ради"	37	Вінницьке обласне відділення благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД»
КП "Дніпропетровський обласний центр соціально значущих хвороб" Дніпропетровської обласної ради"	138	БО "Благодійний фонд "Діалог плюс"
КП "Криворізький Центр профілактики та боротьби зі СНІДом" Дніпропетровської обласної ради"	309	БО «Благодійний фонд «Громадське здоров'я» м. Кривого Рогу
КНП "Донецький обласний центр профілактики та боротьби зі СНІДом" (м. Слов'янськ)	159	ГО «Наша допомога»
КНП Маріупольської міської ради "Маріупольська міська клінічна лікарня №4 ім. І.К. Мацука"	97	ГО "Істок"
КНП "Обласний медичний спеціалізований центр" Житомирської обласної ради	38	ГО «Перспектива»
КНП "Обласна інфекційна лікарня" Запорізької обласної ради	75	БО "Мережа 100 відсотків життя. Запоріжжя"
КНП "Київський обласний центр громадського здоров'я"	85	БО "100 відсотків життя. Київський регіон"
КНП Білоцерківської міької ради «Білоцерківська міська лікарня №3»	52	
КНП «Лікарня інтенсивного лікування Боярської міської ради»	25	
КНП «Васильківська багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування» Васильківської міської ради	8	
КНП "Бориспільська багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування"	7	
КНП Обухівської міської ради "Обухівська багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування"	20	
КНП "Київська міська клінічна лікарня №5"	258	
ДУ «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМН України»	207	ВБО "Час життя плюс"
КНП "Кіровоградський обласний центр профілактики та боротьби зі СНІДом" Кіровоградської обласної ради	76	кейс-менеджер
КНП "Кіровоградський обласний фтизіопульмонологічний медичний центр Кіровоградської обласної ради"	7	кейс-менеджер
КНП Львівської обласної ради "Львівський обласний центр громадського здоров'я"	47	БО «Благодійне товариство «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД» м. Львів»
КНП "Миколаївський обласний центр паліативної допомоги та інтегрованих послуг" Миколаївської обласної ради	30	кейс-менеджер
КНП "Одеський обласний центр соціально значущих хвороб" Одеської обласної Ради	310	ГО "Альтернатива"
КП «Обласний центр громадського здоров'я» Рівненської обласної ради	99	Рівненський обласний благодійний фонд "Наше Майбутнє"
"Херсонська обласна інфекційна лікарня ім. Г.І. Горбачевського" Херсонської обласної ради	70	Херсонський обласний благодійний фонд "Мангуст"
КНП "Фтизіопульмонологічний медичний центр" Херсонської обласної ради	19	
КНП "Хмельницький обласний Центр профілактики і боротьби зі СНІДом" Хмельницької обласної ради	52	кейс-менеджер
КНП "Чернігівський обласний медичний центр соціально значущих та небезпечних хвороб" Чернігівської обласної ради	77	БО "Чернігівське відділення благодійної організації "Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД"
КНП "Черкаський обласний центр громадського здоров`я" Черкаської обласної ради	104	«БО «100% життя Черкаси»
КНП "Черкаська міська інфекційна лікарня" Черкаської міської ради	15	

Виклики

Основний виклик 2021 року, який негативно вплинув на темпи та кількісні показники набору пацієнтів – нерегулярність та перебої з поставками препаратів прямої противірусної дії для лікування ВГС. Окрім зазначеного, препарати надходили до ДОЗ неповними схемами – з вересня 2021 року надійшов даклатасвір зі схеми sof+dac, тоді як софосбувір надійшов в області в травні 2022 р. Для часткового усунення даної проблеми Альянс та ЦГЗ МОЗ України налагодили постійну співпрацю щодо перерозподілу лікарських засобів від ЗОЗ інших регіонів. На початку 2021 року всупереч вимогам ГФ деякі ЗОЗ були забезпечені непангенотипними режимами лікування, що вимагало непередбаченої грантом ГФ оплати додаткової дороговартісної для пацієнтів КГ послуги з визначення генотипу вірусу, яка оплачувалась власним коштом пацієнтів. Це стало ще однією причиною повільного набору пацієнтів в першій половині 2021 року. ЗОЗ, залучені до проєкту у Львівській та Житомирській областях, не отримали від департаментів охорони здоров'я жодного курсу лікування ВГС протягом всього року.

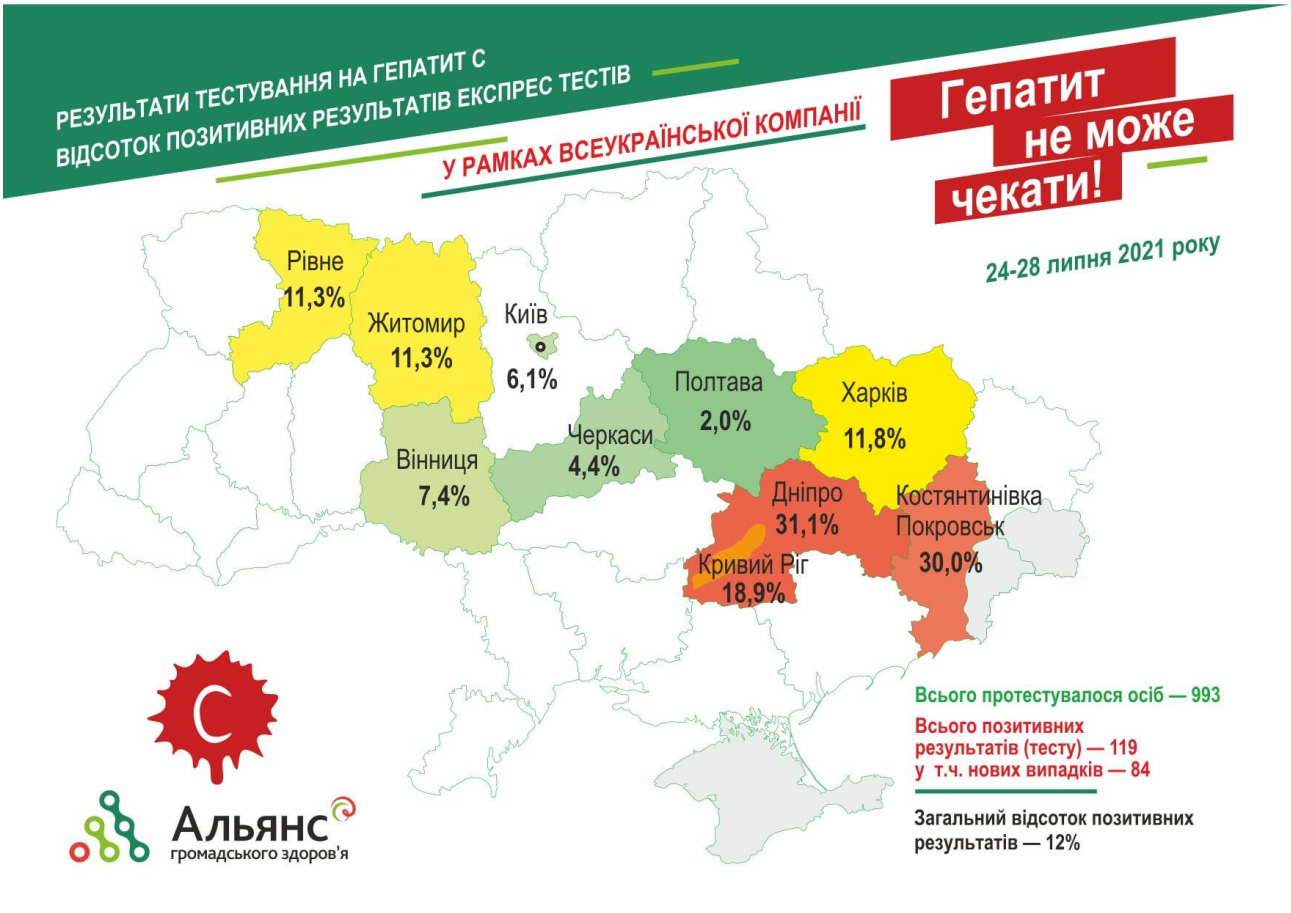
Іншою перешкодою стали заходи з реформування системи охорони здоров'я в частині її децентралізації, коли функціонування спеціалізованих ЗОЗ, а саме колишніх центрів СНІД та/або центрів громадського здоров'я, було припинено через злиття з іншими ЗОЗ. Досвідчені лікарі-інфекціоністи колишніх центрів СНІД, які працювали в програмі Альянсу з лікування ВГС з 2015 року, були звільнені. ЗОЗ призупиняли роботу з пацієнтами, не приймали на баланс лікарські засоби та лабораторні реагенти через зміну юридичного статусу, назви, рахунків тощо. Нові ЗОЗ, в які вливались колишні центри СНІД, не мали досвіду, не розуміли цілей та завдань програми Альянсу, а в окремих випадках відверто не виявляли зацікавленості до співпраці щодо забезпечення доступу КГ до лікування ВГС.

Відсутність швидких тестів на ВГС у НУО до серпня 2021р. та відсутність швидких тестів в ЗОЗ та на сайтах ЗПТ не сприяли активному скринінгу на ВГС в програмах профілактики ВІЛ та зменшення шкоди.

Додатковою важливою проблемою для ЗОЗ у забезпеченні діагностики та лікування ВГС є відсутність пакету послуг на ВГС в НСЗУ.

Всесвітній день боротьби з вірусними гепатитами

Наприкінці липня 2021 року Альянсу провів традиційну інформаційно-просвітницьку акцію до Всесвітнього дня боротьби з вірусними гепатитами в 10 містах України (Києві, Вінниці, Житомирі, Кривому Розі, Полтаві, Рівному, Харкові, Костянтинівці, Черкасах та Дніпрі). Всі бажаючі могли безкоштовно пройти експрес-тестування на гепатит С в умовах сучасних мобільних амбулаторій, отримати кваліфіковану консультацію лікарів та соціальних працівників, ознайомитися з інформаційними матеріалами про шляхи передачі, тестування, профілактику та лікування вірусних гепатитів. У період з 24 по 28 липня тестування пройшло 993 особи, з них 119 (12%) отримали позитивний результат тесту, а 84 людини дізналися про свій статус вперше. Всі, хто отримав позитивний тест, були проконсультовані лікарем на місці та направлені до лікувального закладу.

РЕЗУЛЬТАТИ ТЕСТУВАННЯ НА ГЕПАТИТ С
ВІДСОТОК ПОЗИТИВНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКСПРЕС ТЕСТІВ
У РАМКАХ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ КОМПАНІЇ
Гепатит не може чекати!
24-28 липня 2021 року
Рівне
11,3%
Житомир
11,3%
Київ
6,1%
Полтава
2,0%
Харків
11,8%
Черкаси
4,4%
Вінниця
7,4%
Дніпро
31,1%
Костянтинівка
Покровськ
30,0%
Кривий Ріг
18,9%
Альянс
громадського здоров'я
Всього протестувалося осіб — 993
Всього позитивних
результатів (тесту) — 119
у т.ч. нових випадків — 84
Загальний відсоток позитивних
результатів — 12%